

a group of young people, the university students, who chose physical anthropology as their future career, and a number of specialists in neighbouring branches, i. e. ethnology, dentistry, archeology etc. present at the conference. All the participants at the conference are greatly indebted to Prof. Dr. H. Grimm, Doc. Dr. Schott and Dr. H. Ulrich, as the chief organisers and to the members of the Biological Society for their hospitality and the work they did to make the conference a success.

Miroslav Prokopec

USTAVENÍ ČESKOSLOVENSKÉ SPOLEČNOSTI ANTROPOLOGICKÉ PŘI ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMII VĚD

První organizací antropologů v Československu byla Antropologická společnost, založená v r. 1947 v Brně. Později v r. 1955 byla založena v Praze Antropologická sekce Společnosti Národního muzea. V r. 1960 se pak stala celostátní organizací čs. antropologů Antropologická sekce Biologické společnosti při ČSAV v Brně. Tato sekce dostala právo nazývat se Antropologickou společností, protože se počítalo do budoucna s jejím osamostatněním. Když však byla Biologická společnost ČSAV reorganizována a stala se v podstatě společností pro obecnou biologii, zanikly tím dosavadní organizační složky Biologické společnosti a tím i sekce „Antropologická společnost“.

Díky pochopení člena korespondenta ČSAV univ. prof. Zdeňka Servíta povolila Československá akademie věd na návrh kolegia fyziologie a lékařských věd ustavení samostatné Československé společnosti antropologické při ČSAV v Praze. Byl zřízen přípravný výbor společnosti, který pod vedením univ. prof. Ferdinanda Škalouda ve spolupráci s členem korespondentem ČSAV univ. prof. Zd. Servítem dovedl zdárně svou práci až k ustavujícímu valnému shromáždění, které se konalo 24. října 1964 v budově presidia ČSAV v Praze.

Po úvodním projevu člena korespondenta ČSAV univ. prof. Zd. Servíta a po přednesení ideového programu zakládané společnosti prof. Škaloudem podal zprávu o práci přípravného výboru jeho tajemník dr. J. Chochol a přednesl návrh kandidátky hlavního výboru zakládané společnosti. Předsedou společnosti byl zvolen univ. prof. dr. Vojtěch Fetter, jeho náměstký univ. prof. dr. Jindřich Valšík a univ. prof. dr. Ferdinand Škaloud, vědeckým tajemníkem dr. Chruďoš Troníček, hospodářem dr. Milan Stloukal, členy výboru byli zvoleni doc. dr. Jar. Suchý, dr. Jan Jelínek, dr. Jaromír Chochol a dr. R. Kalivoda. Jako zástupci ČSAV byli do výboru vysláni dr. J. Chochol (který byl již předtím do výboru zvolen) a dr. Jana Pařízková. Členy hlavního výboru se stávají též tajemníci poboček dr. Vladimír Novotný, dr. Milan Dokládal, prom. biol. Matěj Hanulík a prom. biol. Milan Černý. Náhradníci: dr. Anna Lorenková, prom. biol. Eva Kostková, dr. Miroslav Prokopec, dr. Jan Pavelčík, prom. biol. Matěj Hanulík, prom. biol. Helena Malá.

Po zvolení výboru se ujal předsednictví ustavujícího valného shromáždění zvolený předseda prof. dr. V. Fetter a přednesl návrh pracovního programu nové společnosti. Následující diskuse přinesla některé doplňky programu a ukázala všeobecný souhlas shromážděných antropologů s navrženým programem.

Závěrem byly projednávány některé organizační otázky spojené s výstavbou společnosti a byla určena výše zápisného a členských příspěvků. Zápisné bude činit 10 Kčs a příspěvek 20 Kčs ročně.

Členem společnosti se může stát každý vědecký pracovník, který publikoval alespoň 3 vědecké práce z oboru antropologie a který se zavazuje plnit podmínky organizačního řádu společnosti. Na akcích společnosti se mohou podílet nejen řádní členové společnosti (kteří jediní mají právo hlasovat o nových orgánech společnosti), ale i hosté. Nově založená Československá společnost antropologická při ČSAV se přihlásila k myšlenkám Mezinárodní unie antropologických a etnologických věd při UNESCO, proklamovaným na VII. kongresu unie, konaném v letošním roce v Moskvě, a bude se ucházet o členství v této mezinárodní organizaci.

Československá společnost antropologická je pokračovatelkou zaniklé Antropologické sekce biologické společnosti při ČSAV. V rámci svého programu bude navazovat na práci této Antropologické sekce, bude pokračovat ve vydávání neperiodických zpráv pod změněným názvem „Zprávy Československé společnosti antropologické při ČSAV“. Bude pokračovat v organizování konferencí a sjezdů československých antropologů, které jsou pořádány již od roku 1955 obvykle jednou za 2 roky.

Společnost bude podporovat časopis „Antropologie“, jehož vydávání se podařilo obnovit před 3 roky po 20leté přestávce zásluhou řed. Moravského muzea dr. J. Jelínka.

Těžiště práce společnosti bude v pobočkách, které byly zřízeny v Praze, Brně, Bratislavě a v Olomouci. Předsedou pražské pobočky byl zvolen doc. J. Suchý, předsedou bratislavské univ. prof. dr. J. Valšík, předsedou brněnské dr. J. Jelínek a předsedou olomoucké pobočky dr. Lysonek.

Nově založená Československá společnost antropologická si vytkla tyto základní programové úkoly:

1. Studovat otázky vývoje člověka z hlediska příčinného spojení mezi biologickými a sociálními faktory.

2. Zkoumat lidské rasy jako dynamické kategorie, neboť rasa je historickým jevem, tj. komplexem fyzických znaků, které jsou v neustálé změně v závislosti na historických podmínkách. Tím využívat antropologických poznatků jako jednoho ze zdrojů historických informací.

3. Konat nejen antropologické výzkumy celé naší populace, ale i malých etnických skupin a zabývat se výzkumem minulých populací a etnických skupin na našem území.

4. Zabývat se výzkumem variací normálních morfologických znaků a fyziologických funkcí člověka pro potřeby zdravotnictví, tělovýchovy i průmyslu. K tomu účelu rozšiřovat a doplňovat při konkrétních výzkumech dosavadní antropometrický systém, zvláště o funkční míry.

5. Rozvíjet a prohlubovat vědecký výzkum v oboru fyziologické antropologie.

Ch. Troníček,
vědecký tajemník společnosti

ZUR ANTHROPOLOGISCHEN UNTERSUCHUNG DER KARPATEN

(Auszugsweise vorgetragen während der VII. Konferenz der tschechoslowakischen Anthropologen in Piešťany vom 30. 9. bis 5. 10. 1963, als Grundlage zu einer Diskussion über die Möglichkeit einer internationalen Zusammenarbeit zwecks Lösung dieser Frage.)

Die Karpaten sind das längste Gebirge in Europa, das von der Balkanhalbinsel zuerst östlich und dann in einem grossen Bogen bis zu den Alpen zieht. Der Karpatenbogen liegt im Grenzgebiet verschiedener Länder Mitteleuropas. Er wird von verschiedenen Ebenen begrenzt. So von der Ebene des Donaubeckens im Westen, im Osten von den Ebenen der Ukraine und Russlands, im Norden von der baltischen Tiefebene.

Gebirge bilden im Allgemeinen eine gewisse Beschränkung des Areals des primitiven Menschen. Seine Wälder werden von ihm nur vorübergehend aufgesucht, aus Vorurteil, oder weil er fürchtet, die Orientation zu verlieren. Die Temperatur in den bewaldeten Bergen*) ist weniger günstig und das Besteigen der Abhänge anstrengender als die Bewegung in der Ebene. Aus diesem Grunde ist anzunehmen, dass im Allgemeinen unsere Vorfahren die Berge mieden, vorausgesetzt, dass sie nicht ganz besondere Gründe hatten, sie aufzusuchen.

Welche könnten die Gründe sein, die den Menschen dazu führen, Berggebiete aufzusuchen:

1. Er könnte in den Wäldern und Bergen Zuflucht bei einem feindlichen Angriff suchen.

2. Könnten sich im Gebirge und in den Wäldern Menschen aufhalten, die mit dem Gesetz und der gesellschaftlichen Ordnung irgendwie in Konflikt geraten sind, z. B. Räuberbanden, Revolutionäre, entlaufene Leibeigene, ent-

*) In der slowakischen Sprache bedeutet „hora“ auch heute „Wald“, aber auch „Berg“. „Horár“ bedeutet „Waldhüter“.